

зосередженні у приморських територіях Одеської, Миколаївської, Херсонської, Запорізької та Донецької областей, у Криму. З травня 2003 р. по січень 2004 р. автор відвідав деякі рекреаційно-туристичні об'єкти: – с. Розлуч Турківського району Львівської області, Одеську та Миколаївську області, м.Соледарат, м.Слав'янськ Донецької області, скелі Довбуша та г.Говерлу.

Село Розлуч, що на Львівщині, знаходиться у 120 км від Львова. За часів Польщі – місце відпочинку заможних людей з Німеччини, Франції, Бельгії. Тут сприятливі природо-кліматичні умови, мальовничі гори, хвойні ліси, чисте повітря, мінеральні води, можливість зимового відпочинку.

ЛОК „Джерела Карпат”, гірськолижна база „Карпати”, бази відпочинку ВО „Полярон” та нашого інституту працюють нестабільно. Об'єкти інженерної і соціально-культурної інфраструктури нерозвинуті. Одна тут може бути чудовий відпочинок для тих, хто любить тишу та спокій.

Студенти спеціальності „Менеджмент організацій” проходять практику зі спортивно-оздоровчого туризму на вище згаданих об'єктах.

Трускавець Львівської області – бальнеологічний курорту, 100 км від м.Львова. У Трускавці головний природний лікувальний фактор – мінеральні води. 10 видів води різних за хімічним складом та мінералізацією. В санаторіях лікують хвороби нирок та сечових шляхів, порушення обміну речовин. Найбільші санаторії: „Кришталь”, „Прикарпаття”, „Каштан”, „Кришталевий палац”. Трускавець - Вільна економічна зона. Із відсутнім впливом інвестицій. Достатньо розрекламований.

М. Соледар Донецької обл. Тут розташовано державне підприємство-об'єднання „Артеміль” - найбільше в СНД з видобутку та переробки кам'яної сол, яка має зміст хлориду натрію в межах 98,2-98,4%. В одному з рудників працює санаторій на 48 місць для лікування хворих бронхіальною астмою. Вартість путівки-1600 грн. В іншому руднику – 2 музеї та діюча церква на глибині 150 м. Мало хто про це знає. Екскурсії організовуються переважно для високопосадових осіб.

До головних напрямків розвитку регіональних рекреаційних систем України відносяться:

- Вироблення державної політики, основою якої є ставлення до туризму, як одного з пріоритетних напрямів розвитку національної культури та економіки.
- Залучення зовнішніх і внутрішніх інвесторів.
- Створення об'єктів інженерної і соціально-культурної інфраструктури.
- Підтримка, стимулювання та пропаганда в'їзного та внутрішнього туризму та ін.

ВИБІР МЕТОДІВ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ РЕКРЕАЦІЙНОЇ СФЕРИ

МАРІЯ ГЛЯДІНА

Луцький державний технічний університет

У процесі територіальної організації рекреаційної сфери використовуються певні методи її реалізації. Правильний вибір методів територіальної організації рекреаційної сфери дозволить підвищити ефективність її функціонування у регіоні. Перехідний період до ринкових відносин поставив нові вимоги до використання методів територіальної організації рекреаційної сфери. Характерною ознакою сучасного етапу її розвитку є підпорядкованість втіленню принципів ринкової

економіки, а саме реформуванню майнових відносин та зміни власності, створенню для цього законодавчої бази; підвищенню конкурентоспроможності послуг шляхом зниження витрат на їх виробництво, що здійснюється впровадженням інноваційних досягнень (організаційних, управлінських, інформаційних та ін.) світового рівня; створенням сприятливих умов у межах спеціальних економічних зон для залучення інвестицій тощо. На цих засадах базуються загальні принципи трансформації методів територіальної організації рекреаційної сфери.

Для вибору форми територіальної організації цієї сфери в регіоні пропонуємо використовувати наступні методи: комплексоутворення, концентрації, кооперування, комбінування і таксоування.

В основі методу комплексоутворення лежить спосіб територіальної організації, що дозволяє побудувати рекреаційну сферу в регіоні на засадах формування рекреаційного комплексу. Особливості територіальної організації рекреаційних комплексів детально висвітлені в працях М.І.Долішнього, В.К.Євдокименко, Л.М.Корецького, Н.Ю.Недашківської, О.І.Шаблія. Дослідники стверджують, що комплексоутворення характеризується зосередженням на одній території підприємств різного профілю, об'єднаних комплексним використанням рекреаційних ресурсів. На нашу думку, важливість комплексоутворення слід розглядати також в аспекті виробництва на одному рекреаційному підприємстві різнопрофільних рекреаційних послуг (розміщення, харчування, екскурсійні та культурні послуги), що пояснюється комплексним характером рекреаційного споживання.

Метод концентрації здійснює значний вплив на територіальну організацію та її ефективність. Цей метод можна використовувати у двох аспектах. По-перше, він полягає в збільшенні розмірів підприємств, які концентруються на визначеній території. Проте, в рекреаційній сфері зі збільшенням підприємства може виникнути проблема неповного використання його місткості. По-друге, це спосіб за допомогою якого збільшується щільність підприємств на окремій території. Для визначення раціональних меж концентрації підприємств рекреаційної сфери, необхідно визначити не тільки внутрішні ресурсні можливості підприємств, але й також територіальні умови конкретного економічного регіону. Ефективному застосуванню цього методу сприятиме розвиток регіонального маркетингу рекреаційної сфери.

На нашу думку, метод комбінування в рекреаційній сфері має бути заснований на комплексному використанні рекреаційних ресурсів для отримання значного ефекту за рахунок вироблення додаткової продукції. Важливим резервом економії при цьому стає скорочення витрат на транспортування, яке забезпечується завдяки територіальній близькості підприємств. Прикладом комбінування можуть служити багатoproфільні курортні підприємства, які, окрім надання основних послуг рекреантам, виробляють додаткову продукцію (розлив мінеральних вод, продаж лікувальних грязей). Комбінування в рекреаційній сфері веде до формування різних підприємств, які здійснюють перетворення рекреаційних ресурсів в готовий продукт або послугу. Отже, комбінування, з точки зору територіальної організації, призводить до зосередження різних процесів вироблення продукції та надання послуг на території даного підприємства.

Метод кооперування при територіальній організації рекреаційної сфери доцільно використовувати за умови наявності зв'язків між підприємствами, які спільно надають визначені послуги, використовують окремі об'єкти або робочу силу при неспівпаданні сезонів надання послуг.

Метод таксонування передбачає системний підхід до здійснення територіальної організації рекреаційної сфери. Це спосіб поділу території на співставні або ієрархічно підпорядковані таксони, який має здійснюватися з метою забезпечення оптимальних умов організації і управління рекреаційною сферою в регіоні. Фактично, процес районування на будь-якому рівні і є таксонуванням. Воно дозволить в межах рекреаційних регіонів виділити території, що можуть слугувати необхідною базою, на основі якої може виникнути курорт, зона відпочинку і т.д. Цей метод дозволяє здійснити найбільш раціональний вибір різних форм суспільної організації рекреаційної діяльності в межах певної території – регіону.

Отже, на нашу думку, для формування регіональної політики розвитку рекреаційної сфери необхідно зосередити увагу саме на цьому методі територіальної організації, оскільки ієрархічна узгодженість усіх таксономічних рівнів рекреаційної сфери забезпечить цілеспрямований розвиток рекреаційного регіону.

ПРОБЛЕМИ ВІДНОВЛЕННЯ БЛАГОУСТРОЮ СПОРТИВНИХ КОМПЛЕКСІВ

ЯНОШ ШЛЯХТА

м. Львів

В світлі останніх рішень Кабміну України з молодіжної політики питання спортивних комплексів відведена окрема увага. Вкрай актуальна вона й тому, що ці комплекси створювалися здебільшого ще у 70-80-ті роки уже минулого сторіччя, і від тоді їх розвиток залишався поза увагою, що послужило причиною їх значної деградації, особливо озеленення.

Відомо, що зелене оздоблення стадіонів, інших спортивних споруд і майданчиків надає місцям фізкультурних занять і активного відпочинку населення певного колориту, привабливості. Захисні зони таких спортивних комплексів із дерев і чагарників створюють особливий мікроклімат, забезпечують комфортні умови не тільки для тренувань та змагань, але й для активного відпочинку людей різного віку та їх рекреаційно-оздоровчих занять.

Про масштаби спортивних комплексів у межах міста можна судити з того, що згідно колишніх норм міської забудови вони будувалися із розрахунку: 3,1-4,75 м² на одного мешканця. (Для Львова, наприклад, з його 346 тисячами жителів це складає 231-354 га. Станом на 01.08.03. міське населення України (455 міст і 887 селищ міського типу) складало 32190,6 тис. мешканців, або 67,4% всього населення нашої держави. Значна частина населення також потребує різних рекреаційних об'єктів для фізичної реабілітації, занять адаптивного фізкультурно у природі.

Найбільш універсальними спортивними комплексами - місцями проведення спортивних, фізкультурно-просвітницьких заходів на озелених територіях можуть бути описані в літературі спортивні парки. Їх територія, що складає понад 2 га, найкраще пристосована для фізкультурно-оздоровчої діяльності різних груп населення. Відомо, що основним елементом такого типу парку є спортивне ядро з футбольним полем, біговими доріжками, місцями для занять легкою атлетикою, трибунами для глядачів. Крім спорядра у таких парках можуть розмішуватися додаткові спортивні площадки для тренувань, відкриті і закриті плавальні басейни, каток, атлетичне поле тощо.